PÄIVÄSTÄ TOISEEN

18.11.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 8.26
ja laskee kello 15.44
Oulussa kello 9.04
ja laskee kello 15.02
Utsjoella kello 10.16
ja laskee kello 13.38

Päivän sana
18.11. Herra ei hylkää omiaan, ei hän jätä kansaansa. Oikeus tulee jälleen voimaan, rehellisyys palaa ihmisten sydämiin. Ps. 94:14–15
19.11. Jumala ei ole tarkoittanut, että saisimme osaksemme vihan vaan että pelastuisimme Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa. 1. Tess. 5:9

Nimipäiviä
Tänään keskiviikkona: Max, Tenho, Jousia
Huomenna torstaina: Liisa, Elisa, Elise, Eliisa, Liisa, Elisabet

Mietelause
Ajatus on vikkelä: kun sen saa sanotuksi, se ei enää ole sama.
Markku Envall

Lähetä merkkipäiväilmoitus

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä tietoja. Kirjoita viestiin merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, titteli ja kotipaikka sekä merkkipäivän ajankohta ja mahdollinen lyhyt maininta juhlan vietosta. Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä.
Lähetä ilmoitus postitse osoitteeseen
Maaseudun Tulevaisuus, "Merkkipäivät", PL 440, 00101 Helsinki tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Koulun ovi

Millaiset ovat olleet muutokset koulussa sodanjälkeisenä aikana?

Itse asiassa käännähdykset huomaa koulun ovesta. Teenpä katsauksen: aloitin kansakoulun pienellä kyläkoululla. Miesopettaja oli rintamamies, naisopettaja lotta. Kyllä sen tunsi tunnelmassa, järjestys oli kuin kasarmialueella, jo pihalla moni otti hatun päästä.

Ensimmäisten opettajavuosieni kansakouluntarkastaja oli rintamaupseeri ja sotainvalidi. Suuri koulu otti asennon kuin ohimarssissa tarkastajan tullessa kouluun.

Myös nuoren opettajan kollegat olivat lottia ja rintamajermuja. Olisittepa nähneet lottaopettajan käden liikkeet, kun hän johti alaluokkien laulutuntia ja Sibeliuksen Jääkärimarssia: Syvä iskumme on, viha voittamaton, meill' armoa ei kotimaata ...

> Ainakin isoimmilla koululla tulisi olla vanhempainhuone.

Tuli peruskoulu-uudistus. Opettajakunta naisistui. Kun naisopettajat kävivät välillä äitiyslomilla, he toivat kuin huomaamattomasti kouluun yhteisöllisyyttä ja perhekeskeisyyttä. Vanhemmat alkoivat olla kiinnostuneita koulusta ja siitä, mitä siellä tapahtuu. Mutta tilaa ei ollut kuin joulu- ja kevätjuhlien penkeissä. Eikä opettajahuoneiden tai kanslioiden ovia niin vain koputeltu.

Meillä on avoin koulu. On taattu, että jokainen asiallisesti haluava voi mennä kuulostelemaan oppitunnille, mitä koulussa opetetaan ja miten. Mutta ei se käytännössä ole toiminut. Eivät opettajatkaan ole olleet innostuneita ottamaan vieraita tunneilleen.

Miten koulusta kiinnostuneet vanhemmat voisivat asioida koululla niin kuin missä muussakin tilassa – kuten pankissa, virastossa tai vanhainkodissa? Nähdä, miten koulu toimii, mitä minun lapseni kokee koulupäivänä.

Ehdotin, että jokaisella koululla, ainakin isoimmilla, tulisi olla vanhempainhuone, jonne vanhemmat voisivat tulla – ilman, että ottaisivat hatun pois päästä – seuraamaan lastensa koulunkäyntiä. Samalla vanhempainhuone olisi yhdysside kodin ja koulun välillä. Jotkut kouluhallinnon vastaavat ottivatkin ehdotuksen myönteisesti vastaan.

Opettajavuosikymmenieni perushavainto, eräänlainen jumallause on tämä: Yhteiskunta kävelee koulun ovesta sisään joka päivä, pulpettiin asti. Olen tuon lauseen kuljettanut myös tämän päiväkirjan sivuille.

Niin, se koulun ovi, tänään? Sisälle tuodaan tavaraa ja ehdotusta, ja sieltä halutaan pois perinnettä, josta kukaan ei ole vastuussa. Oppikirjat pois, tietokoneet sijalle. Netti ja läppäri riittävät. Koulutalot ovat museoita, samoin luokkahuoneet. Pulpetit, ne sitovat liikaa oppilaan haluja. Koulussa ei ole kivaa. Siellä kyllästytään, väsytään. Omia haluja ei voi vapaasti käyttää. Koulussa kaikki on muinaisjäännöstä, josta pitäisi pyrkiä nykyaikaan.

Koulun ovi on tällä hetkellä kuin holli- tai taukotuvassa, se lonksuu kahteen suuntaan. Kaiken kokenut vanha pedagogi kysyy kainosti, miten käy kansansivistyksen. Vastauksia pitäisi juuri nyt kysyä opetusministeriltä, kansliapäälliköltä, opetushallituksen pääjohtajalta ja opettajien ammattijärjestön puheenjohtajalta. Pelkät verotiedot tai palkkakehitys eivät riitä.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.
matti.summanen@pp1.inet.fi

AKI PAAVOLA

Katarzyna Gawłowa: Maria, Jeesus-lapsi ja enkeleitä. Noin 1979.

Hengellisyys inspiroi Euroopan kansantaiteilijoita

Suomalaista ja eurooppalaista hengellistä nykykansantaidetta on parhaillaan nähtävillä ITE-museossa Kokkolassa.

Useimmat näyttelyssä esillä olevat pyhimykset, enkelit, apostolit ja muut kristilliset hahmot ovat itseoppineiden taiteilijoiden tekemiä.

Kansanomaista veisto- ja maalaustaidetta on koottu Raahen ja Kokkolan museoista, Kaustisen kunnan ja Maaseudun Sivistysliiton kokoelmasta sekä yksityiskokoelmista.

Mukana on myös kansanomaisia ikoneja, jotka on lainattu näyttelyyn Valamon luostarin kokoelmasta.

Näyttelyä täydentävät kälviäläisen kuvanveistäjän **Riku Riipan** vaivaisukot.

Naiivin taiteen lahjoituskokoelma

2000-luvun loppupuolella hannoverilainen lääkäripariskunta **Maija** ja **Volker Dallmeier** lahjoittivat keräämänsä eurooppalaisen naiivin taiteen kokoelmansa Kaustisen kunnalle. Vuonna 2013 he lahjoittivat pienemmän kokonaisuuden Maaseudun Sivistysliitolle.

Kokoelmien pienoispuuveistokset ovat lähes kaikki Puolasta. Siellä voimakas katolinen perinne on inspiroinut veistäjiä.

Dallmeierien kokoelman veistoksia on näyttelyssä esillä useita kymmeniä. Näitä teoksia alettiin esitellä kotimaansa lisäksi ulkomailla 1960-luvulla, jolloin myös Dallmeierit alkoivat kerätä kansantaidetta.

Kokoelmassa on myös kansainvälisesti arvostettujen puolalaisen **Katarzyna Gawłowan** ja slovakialaisen **Ondrej Šteberlin** maalauksia.

Raahen vanhan kirkon veistoksia

Raahen museon kokoelmissa on yli yhdeksänkymmentä 1600-luvulta peräisin olevaa puuveistosta Raahen vanhasta kirkosta.

Harvinaisten puuveistosten kokoelmaan kuuluu muun muassa apostoleita ja enkelten soittokunta.

Teokset on veistänyt **Mikael Balt**, joka saapui Suomeen Ruotsista vuoden 1650 vaiheilla asentamaan saarnastuolin Turun tuomiokirkkoon.

Raahen pormestari kutsui Baltin tekemään saarnastuolin myös Raahen silloiseen uuteen kirkkoon.

Baltilta tilattiin koristeveistoksia, joiden muotokieltä ei enää 1800-luvulla ymmärretty ja ne poistettiin kirkosta.

Veistoksia säilytettiin kellotapulissa ja ne säästyivät, kun vanha kirkko paloi.

Baltin oma tuotanto on tuhoutunut muista kirkoista lähes kokonaan, joten Raahen vanhan kirkon esineistö on lajissaan ainutlaatuinen.

Suomalaista nykykansantaidetta

Myös suomalaisessa nykykansantaiteessa eli ITE-taiteessa on paljon hengellisiä teoksia.

Sirkka Keräsen Raamattu-aiheisissa maalauksissa näkyy taiteilijan oma hengellinen sanoma. **Marko Jääskeläisen** maalauksissa on puolestaan vahva ortodoksinen leima.

Kälviäläisen ammattikuvanveistäjän Riku Riipan modernistit versiot vaivaisukoista ovat olleet esillä tänä vuonna Serlachius-museoissa. Vaivaisukot ovat osa Pohjanmaan omaa perinnettä.

Kulttuurihistoriallista teemaa tuovat näyttelyssä esille kansanomaisesti maalatut huonekalut ja huoneentaulut.

Näyttelyn ovat järjestäneet Valamon taiteilijaseura sekä ITE-museo. Näyttelyn kuraattori on **Liisa Heikkilä-Palo** ja suojelija arkkiatri **Risto Pelkonen**.

MAIKKI KULMALA

Taivas kattona – hengellisyys kansantaiteessa. ITE-museo, Kokkola 22.3.2016 asti.

PERTTER MARTISKAINEN

Marko Jääskeläinen: Jumalanäiti.

RAHAPELIT

Veikkausvihjeet

Kierros 47

		1-s.	64-s.
1	Chelsea – Norwich	1	1
2	West Bromwich – Arsenal	2	x 2
3	Everton – Aston Villa	1	1
4	Newcastle U – Leicester	x	x 2
5	Southampton – Stoke	1	1
6	Swansea – Bournemouth	1	1 x
7	Manchester C – Liverpool	1	1
8	Sheffield W – Huddersfield	1	1
9	Derby – Cardiff C	1	1
10	Ipswich – Wolverhampton	1	1 x
11	Preston – Blackburn	x	x 2
12	Brentford – Nottingham	1	1
13	Real Madrid – Barcelona	x	x 2

Palautusaika päättyy la 21.11. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 46

Vakio: 122 221 x11 1111

Lotto: 8, 12, 14, 25, 30, 31, 35
Lisänumerot: 29, 36
Tuplausnumero: 29

Lauantai-Jokeri: 3 6 7 0 6 1 9

Toto76:		poissa
1. lähtö:	14	16
2. lähtö:	3	9
3. lähtö:	3, 6	–
4. lähtö:	4	–
5. lähtö:	3	–
6. lähtö:	1	10
7. lähtö:	1	–

KOTIMAINEN UUTUUSNÄYTELMÄ!
Eeva Kilpi – Aila Lavaste
EVAKKOTYTÖN TARINA
Elämänmakuinen näytelmä perheestä, yhteenkuuluvuudesta ja tulevaisuuden uskosta
Ohjaus Ilkka Laasonen
KANTAESITYS 23.1.2016
LIPUT 28 € / 25 € / 19 € / www.lippu.fi alk. 17 €
Hinnat sis.palvelumaksun
Kysy ryhmämyynnistämme tarjousta yli 30 hengen ryhmille!
Lippumyymälä 0600 30 5757 (1,53 €/min+pvm)
Ryhmämyynti (03) 752 6000
Väliaikatarjoilut (03) 782 6474
www.lahdenkaupunginteatteri.fi
LAHDEN KAUPUNGINTEATTERI

KRUUNU HAMMASKLINIKKA
Hammaslääkärit Hermanni ja Rauni Kalliala

Ajanvaraus:
(03) 231 0100
• IMPLANTIT • 3D-RÖNTGEN
• ESTEETTINEN HOITO

All-on-4 hampaattomaan leukaan

© Nobel Biocare Services AG

Nyt on hyvä hetki…
Sijoittaa terveyteen ja elämänlaatuun
Kruunu on keinojuuri- ja implanttihoitoihin erikoistunut hammasklinikka.

Leikkaa tästä
MT18112015
Tällä kupongilla **tietokonetomografiakuva veloituksetta** implanttihoidon yhteydessä (norm. 260 €)
Leikkaa talteen, varaa aika ja esitä kuponki hoitoon tullessasi.
Ajanvaraus:
(03) 231 0100
Hämeenkatu 17 A, 2. kerros
33200 TAMPERE
Hammasklinikka Kruunu
www.kruunu.net